

otta, ne ćemo praći mjere, ako ustvrđimo, da ove ni najmanje ne zaoštaju za onim jednog Le Camus-a, Didon-a, našeg Glavaša i mnogih drugih, koji su nam u pismu predali život Isusa Krista. To je Elliott dokazao svojim mnogobrojnim bogoslovskim publikacijama. Nije dakle čudo, ako je njemu kraj novih prilika uspjelo natkriti dojakošnje pisce „Života Isusova“.

Glavno i bitno vrelo, iz kojega je pisac crpio podatke za „Život Isusa Krista“, jest sv. Pismo. Odatle je Elliott sabrao u ovu knjigu kronološkim redom sve one tačke, u kojima je govor o Isusu Kristu. Da djelo bude dotjeranije, autor navodi doslovno u engleskom prevodu od apostola napisane pojedine tekstove, što se odnose na žice Isusovo.

Ali Elliott-ov „Život Isusa Krista“ ne sastoji se samo od prostog prenosa apostolskih spisa, već pisac nastoji, da nam to i kritički razglobi i savjesno protumači. Pri tome se učeni profesor Elliott služi ponajvećma raznim katoličkim tumačima i sa ortodoksnim kritičkim otkrićima. Time je djelu osigurana prava katol. podloga.

Cijela knjiga je podijeljena u šest glavnih odsjeka. U „Uvodu“ („Introduction“ str. 1.—38.) nam autor riše narod i domovinu našeg Spasitelja. Hoćemo li pravo pojmiti žice Isusovo, nužno je, da se pozabavimo i sa zemljopisnom stranom onih krajeva, kamo je Isus dopirao, kao i sa onim političkim rimskim stanjem, koje je naš Gospodin našao, kad se je tijelom ukazao ovomu svijetu. Ovdje je pisac umetnuo i raspravu o pravovajranosti novozavjetnih knjiga.

Iza uvoda ulazi spisatelj u „Skrovito Isusovo življenje“ („The Hidden Life of Jesus“; 39.—120.). Ono nam potanko riše sve ono, što prethodi drugo poglavlje, naime: „Javno Isusovo življenje“ („The Public Life of Jesus“; 121.—522.), u kojem se očituje u najjasnijem obliku božansko poslanje Sina Marijina. Sve su Isusove zgrade i čudesa u ovomu poglavlju opisana upravo majstorski. Za ovako lijepo uspješim poglavljem dolazi treće pod naslovom „Muka i smrt Isusova“ („The Passion and Death of Jesus“; 523.—722.). Ovo poglavlje može upravo ganuti srce čo-

vječje, jer mu ono na dugo pripovijeda ljubav našeg Otkupitelja i neudžnu njegovu trpnju zbog isključivo ljudskog roda. Na petom mjestu dolazi četvrto poglavlje o „Isusovu Uskrsnuću“ („The Resurrection“; 723.—763), s kojim se najjače može utvrditi naše katoličko osvjedočenje o Isusovu božanstvu.

Na koncu dodaje pisac „Epilogue“ u kojemu dokazuje, da je „Isus Krist Bog“ („Jesus Christ is God“; I.—XXV.) i poradi utemeljenja Svoje Crkve, koja i danas nadnaravnim načinom tako djeluje na ovaj svijet, kao što je i On sam djelovao, dok je u tijelu s nama prebivao.

Cini zanimivim i to, što je urešeno sa kakovih 1.000 slika, te nam pomaže da stvorimo što vjerniju i istinskiju sliku o našem Spasitelju. Slike se odlikuju svojom umjetnošću tako, da bi nam one same bile kadre podrobno prikazati „Život Isusa Krista“.

Učenost, pobožnost i istinoljubivost auktorova odrazila se na svakoj pojedinoj stranici ovog uspjelog djela. Tko ga uščita, osvjedočit će se, da ga ovaj „Život“ uzdiže i posvećuje.

Anton Lovre Gančević, O. F. M.

Anderlič dr. Vilko: Socijologija. 8° str. VIII + 120. Djakovo 1912. Cijena K 2.—

Mladi profesor socijologije u bogosl. sjemeništu u Djakovu, osjećajući potrebu ovakove knjige u hrv. jeziku, doskočio je toj potrebi i napisao djelo, za koje si je zadužio u velike cio hrvatski narod. Jer posvuda čuješ govoriti o socijalnom pitanju, svaki dan čitaš o tom, da treba socijalno pitanje riješiti, a nigdje nisi imao u kratko i jasno izloženo, kakovo je to socijalno pitanje i kako se rješava. To je eto učinjeno u ovoj knjizi, u kojoj iza kratkoga Predgovora u I. dijelu izlaže pisac temeljne pojmove socijologije. Tu se iznajprije tumači, što je zakon, pravo i moralni red; da je čovjek osoba i društveno biće; što je društvo i kolkovrsno, koja mu je svrha; kako je postala država i koji je izvor vlasti državne; kakav je socijalni organizam države, koja je svrha države i prema tomu koja zadaća i koja su njezina prava; govori nadalje o funkcijama

socijalne oblasti i napokon o međusobnom odnošaju države i Crkve, i spram drugim državama. U II. dijelu raspravlja pisac o socijalnim sistemima, o načelima liberalizma, socijalne demokracije i načelima kršćanskih socijala. Postavivši ova posljednja načela naravan je prelaz na III. dio, u kojem se govori o socijalnim problemima. Tu se pokazuje pravi put za rješavanje socijalnog pitanja, ili kako zgodno sam pisac veli, tu se govori o praktičnoj sociologiji. Ponajprije govori pisac o djelovanju religioznom, karitativnom i prosvjetnom; amo spadaju poglavito štampa i prosvjetna društva; ističe zatim potrebu komunalne politike, govori o pitanju obrtničkom, seljačkom i radničkom, o ženskom pitanju, kako bi trebalo organizovati kapital i radnike. — Ovu knjigu svakomu preporučujemo, i onomu koji još nije upućen u ovo pitanje, a i onomu koji je već upućen, da si u kratko predoči poglavite točke socijološke nauke. Kad bude pisac priregjivao drugo izdanje svojega djela, imat će prilike da štošta dopuni, primetne, ispravi i da oblik školske knjige do kraja provede.

Dr. Pazman.

Katolički đak. Vjerski ka-
žiput kroz srednje i vi-
soke škole. Priredio Grgur
Galović, katehet. — Izdao
„Zbor duhovne mladeži
zagrebačke“.

Naš je zaslužni „Zbor“ ovim djelom ispunio znatnu prazninu u našoj oskudnoj bogoslovskoj nabožnoj literaturi. Ako imamo više i dobrih molitvenika, nemamo izobila prikladnih knjižica za duhovno štivo. Pogotovo nam toga dragocjenog blaga nedostaje za izobraženu mladež. Puk je dobio brigom Jeronimovog društva dvije zlatne knjižice: širu i temeljitiju Kanižličevu „Pobožnost molitvenu“ i kraću Celinščakovu „Kruh nebeski“. Stadler-Jagatičev „Put u nebo“ izvrstan je priručnik za odraslu mladež u čudorednim pitanjima. Ali ne će zadovoljiti tjeskobi inteligentne mladeži u vjerskim problemima. Krasna i najraširenija među mladeži Vime-rova knjižica „Spasi dušu svoju“ ne će da bude ništa drugo nego dobar molitvenik. A opet naša inteligentna

mladež, što nije zabacila vjerskih svetinja, potrebuje i traži knjižicu, u kojoj će kratko i jezgrovito naći ono, što je u školi iz nauka vjere čula i učila! Nije svaki mladić zagrijan za duge molitve. A mnogi bi upravo gutao duboke religiozne misli, da ih nade u prikladnom obliku. Školske se knjige redovno bacaju ili prodavaju. A opet mnogi bi đak, u koga još tinja vjerska iskra, makar i pepelom zapretana, s veseljem rasplamsao majčinim mlijekom usisanu vjeru, da mu tkogod razgrne pepeo dvojbi i predrasuda, što mu ih je u dušu nanijela moderna struja indiferentizma, liberalizma, pozitivizma itd. A istom pravi katolički đak! Kako je njemu potrebno ovakovo vrelo postojanih spoljašnjih milosti! Ne samo da ponavlja i iznovice uči dokaze i obranu svoje vjere, već još više da pobija i razoružava nevjerne i skeptične svoje drugove. Ovoj velikoj potrebi želio je doskočiti veleč. g. Grgur Galović i naš „Zbor“ sa naslovnom knjižicom. „Katolički đak“ je izrađen prema istoimenom djelu oca Emerama Glasschrödera. Popunjena je mnogim lijepim mislima naših velikih ljudi, osobito mislima našeg neumrlog Strossmayera. Kratak je, ali prikladan da osvoji i zanese mladića dobre volje. Neki su odlomci upravo poletni, neki duboki, a svi koretni. Autor je razborit i izbirljiv, a u aktualnim pitanjima iznosi obilnu literaturu. Dakako da bi se dalo unijeti još nekoliko štiva (Ispoređi: Pesch, Das religiöse Leben; Keller: Lebensregeln für katholische Jugend; Doss: Gedanken und Ratschläge; Weiss: Lebensweisheit, Die Kunst zu leben itd.), ali je to pitanje ukusa i individualnog mišljenja. Općenito govoreći je prvi dio „Istina“ prava priručna apologetika s lijepim apologetičnim štivom o „Vjeri i znanju“; drugi dio „Put“ je praktična dačka moralna, gdje je govor o najprečim pitanjima (o čudi, o dačkim prigodama za grijeh, o društvima i udruženjima, značaju itd.); a treći dio „Život“ donosi molitve ispletene s prigodnom poukom o kršćanskim tajnama i liturgičkom življenju katoličkom. Ne će biti i u svjetskoj literaturi previše djela, gdje bi u tako zbitoj i jasnoj formi bilo toliko dobre građe i prak-